

**PAMÄTNÁ
KNIHA
OBCE
RICHNAVA**

ROK 2011

Spracoval: Ing. Peter Cenký

Fotografie: Daniel Saluga, Ing. Peter Cenký, Jozef Horváth, Marcel Gabčo

RÓMSKYCH STAROSTOV A POSLANCOV CHCÚ ŠKOLIŤ

Starosta Richnavy mal

PROBLÉM PREČÍTAŤ SĽUB

STRANA 3

Obec Richnava v okrese Gelnica je v týchto dňoch známa na celom Slovensku, ba dokonca aj v Českej republike. Novozvolený starosta Vladimír Pokuta (RIS) totiž nebol schopný na prvom povolebnom obecnom zastupiteľstve prečítať sľub starostu.

FOTO: KAR

Richnava

Prvýkrát v histórii obce starostovský mandát získal obyvateľ osady. V obci žije približne 2 400 ľudí, z toho 1 400 žije práve v osade.

FOTO: KAR

Nový starosta

Stretli sme sa s ním krátko po voľbách, odkedy je starostom, komunikovať s novinármi chce iba za pomoci listov.

FOTO: KAR

STAROSTA RICHNAVY mal problém prečítať sľub RÓMSKYCH STAROSTOV A POSLANCOV CHCÚ ŠKOLIŤ

Obec Richnava v okrese Gelnica je v týchto dňoch známa na celom Slovensku, ba dokonca aj v Českej republike. Novozvolený starosta Vladimír Pokuta (RIS) totiž nebol schopný na prvom povolenom obecnom zastupiteľstve prečítať sľub starostu. Nakoniec musela znenie sľubu prečítať predsedníčka miestnej volebnej komisie, starosta iba povedal sľubujú.

RICHNAVA. Krátky šot zo spomínaného obecného zastupiteľstva niekto z miestnych zverejnil na facebooku. Richnavského starostu, ako sa neúspešne trápi s čítaním sľubu, tak môže vidieť celý svet.

O Richnave vedia aj v Česku

Na východe Slovenska zavládol nový fenomén. Za posledné roky výrazne stúpa demografická krivka čo sa týka rómskej komunity. Preto aj z roka na rok pribúda Rómov, ktorí získavajú starostovské a poslanecké mandáty. Lenže v prípade niekto-

kých týchto komunálnych politikov abscentuje vzdelanie. Krutá realita v Richnave vyšla najavo už v prvý deň, starosta má problémy s čítaním. Redakcia Korzára bola adresátom niekoľkých mailov od našich čitateľov, s odkazom na facebook. Dokonca jeden Novovešťan nám napísal, že o situácii v Richnave ho informovali kamaráti z Čiech.

Povedal, že zvládol angličtinu

Korzár navštívil Obecný úrad v Richnave, V. Pokuta práve starostoval piaty deň. Na tému čítanie v slovenskom jazyku sa s nami odmietol rozprávať, povedal len, že v deň, kedy sa konalo obecné zastupiteľstvo, mal trénu. "S novinármi sa nebudem osobne rozprávať, ak niekto odo mňa niečo chce, nech mi napíše list," povedal nám novozvolený starosta.

S V. Pokutom sme sa stretli aj v nedávnej minulosti, krátko po tom, ako vyhral komunálny voľby. Vtedy nám priznal, že má problém so slovenským jazykom. "Dva roky som pracoval v Anglicku, dokázal som sa naučiť

anglický jazyk, dokážem sa naučiť aj všetko čo potrebujem ku práci starostu, chce to len čas," povedal nám vtedy.

Budú ich školíť

V. Pokuta je nominantom Rómskej iniciatívy Slovenska. Korzár sa opýtal krajského šéfa Radoslava Ščuku, prečo do komunálnych volieb postavili kandidáta na starostu, ktorý má problém s čítaním v slovenskom jazyku. Ako potom zvládne naštudovanie legislatívy, ktorá sa týka chodu obce?

"Pán Pokuta má dôveru medzi ľuďmi. Má schopnosti a dá sa s ním spolupracovať. Budeme mu pomáhať, chce to len čas. Viem, že situácia v obci je v týchto dňoch napätá, Rómovia aj Nerómovia čakajú, čo bude ďalej. Nechajme pána Pokutu pracovať, určite svoje povinnosti starostu zvládne," povedal nám R. Ščuka.

Ako ďalej povedal, rómskych komunálnych politikov z roka na rok pribúda, preto Národný demografický ústav organizuje pre starostov a poslancov z radov tejto národnosti školenia. R. Ščuka je jedným zo školiťelov.

Chcú dosiahnuť zmenu

Predsedačka Združenia miesta a obcí Slovenska Spiš Zuzana Nebusová pre Korzár uviedla, že na najbližšom stretnutí predsedníctva chcú rokovať o tomto probléme. "Podľa Ústavy SR môže byť volený každý občan bez ohľadu na jeho vzdelanie. Chceme iniciovať zmenu, aj keď viem, že doplnenie ústavných zákonov je cyklus na dlhé lakte a obrovský kolobeh," uviedla Z. Nebusová.

Politológ Miroslav Kusý si však myslí, že takáto zmena je neprierodná. "Bolo by to v rozpore s európskym trendom a bol by to obrovský zásah do ústavy. Myslím si, že ani ústavní právnici by s tým nesúhlasili. To, že v danej obci je takmer negramotný starosta je vizitkou voličov. V prvom rade treba apelovať na nich, koho volia. Dnes má každý v našej krajine možnosť naučiť sa čítať a písať, pretože máme povinnú školskú dochádzku," povedal M. Kusý.

Ak voliči v Richnave chcú zmenu, ostáva im podľa politológa jediná možnosť zo zákona, a to referendum za odvolanie starostu.

ERIKA KARASOVÁ

Richnava skúša neskúseného starostu

Nepresvedčivý sľub rómskeho politika Vladimíra Pokutu sa stal hitom na sociálnych sieťach

Richtárom spišskej obce sa prvýkrát stal Róm. Biela menšina už teraz uvažuje, ako ho odvolať.

RICHNAVA. Výsledky komunálnych volieb obrátili Richnavu hore nohami. Richtárom sa prvýkrát stal Róm a keď sa na internete začal šíriť jeho nepresvedčivý sľub, ktorý prečítal len s veľkými ťažkosťami, vie o tom už oveľa viac ľudí.

Vladimír Pokuta o jedenásť hlasov porazil doterajšiu starostku Annu Harmanovú, v deväťčlennom zastupiteľstve mu budú kryť chrbát štyria obyvatelia z neďalekej osady.

Zlý začiatok

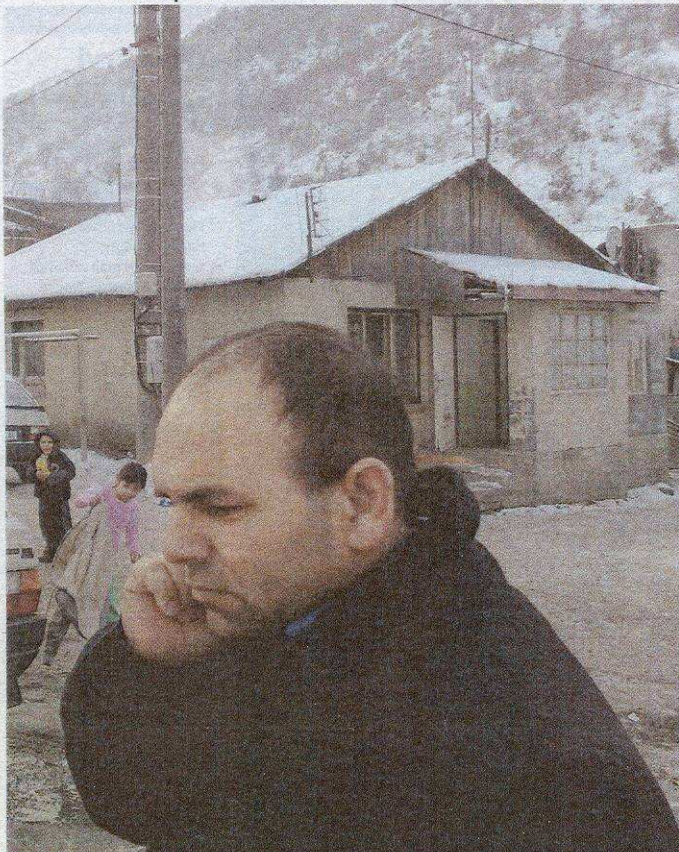
„Čo so starostom, ktorý má štyri ľudové a nevie poriadne čítať? Nakoniec sľub zaňho čítala predsedníčka volebnej komisie. Taká demokracia je o ničom,“ rozčúľuje sa starší muž pri odpratávaní snehu. Video z ustanovujúceho zasadnutia zastupiteľstva v Richnave patrí na internete medzi najsledovanejšie.

„Médiá to nafúkli. Mal som trému. A pani predsedníčka sa ma nespýtala, či to môže prečítať za mňa. Ale - zlý začiatok, dobrý koniec,“ usmieva sa Pokuta. Kampaň proti jeho osobe údajne trvá už dlhšie. „Tvrdia, že som analafabet, že som nikdy nepracoval. Chcu ma za každú cenu očierniť, lebo som Róm. A bielym to neseďi.“

V socializme pracoval v Hutných stavbách, po revolúcii bol rómskym asistentom v základnej škole, potom odišiel do Anglicka. „Robil som dva roky brusíča v zlievarni v Sheffielde. Slušne sme žili, kým nás dom neprepadli a neporozbíjali nám všetky okná. Preto sme sa vrátili.“

Koniec diskriminácie

Starosta má v pláne veľké upratovanie. Pôvodne chcel prepustiť všetkých zamest-

Vyučený tesár verí, že po nepresvedčivom začiatku príde dobrý koniec.

FOTO - AUTOR

nancov úradu. Zmenil už názor. „Potrebujem čas, aby som sa s úradom oboznámil. A ľudia, ktorí sa v samospráve vyznajú.“

Pokutu trápia najmä katastrofálne životné podmienky v osade. Uvedomuje si, že ľudia si postavili príbytky na pozemkoch urbárikov bez stavebného povolenia. Priznáva, že aj on žije v dome,

ktorý si opravil načierno. Čierne stavby by chcel legalizovať.

„Bývalá starostka odstránila z domov v osade aj popisné čísla. Sme vo vlastnej obci bezdomovcami.“

Rómom, ktorí majú záujem o dom v obci, chce umožniť civilizovanejší život. Jeho dcéra si kúpila v dedine dom. „Už ho vyplatila, ale peniaze

jej vrátili. Bieli nechcu medzi seba pustiť Róma. V krčme Cigána neobslúžia. Keď niekto robí bordel, treba s ním urobiť poriadok. Ale prečo všetkých hádžu do jedného vreca? To sa musí skončiť.“

Pokuta chce Rómom poskytnúť viac príležitostí v aktívnych prácach, znížiť kriminalitu, vytvárať lepšie podmienky na šport a kultú-

ru, zlepšiť spolunažívanie majority a minority.

„Za pätnásť rokov už problémy v spolunažívaní nebudú,“ myslí si prednosta obecného úradu Ján Grinvalský. V obci s takmer 2500 obyvateľmi žije 1750 Rómov. Každý rok sa v osade narodí okolo sto detí. Dedina, naopak, postupne vymiera. Ešte pred desiatimi rokmi bol pomer vyrovnaný.

Odvolajú starostu?

Biela menšina v obci chce starostu odvolať. Už v roku 2004 rozhodli v referende o

25 obcí

má rómskych starostov po novembrových komunálnych voľbách.

konci vtedajšieho richtára. „Robil si, čo chcel. Zastupiteľstvo nebral na vedomie,“ hovorí staršia žena. Meno odmieta prezradiť. „Vy by ste sa tu nebáli žiť?“

Výsledky volieb ju neprekvapili, keďže išlo proti sebe šesť kandidátov. „Bieli sa navzájom vybojovali a vyhrala druhá strana. A teraz si všetci bijú hlavu o múr!“

Jedným z piatich bielych obyvateľov z dediny v zastupiteľstve je Jozef Horváth (SDKÚ). O referende je podľa neho predčasné hovoriť.

„Počkáme na rozhodnutie Ústavného súdu. Pokuta porušil moratórium, verboval voličov v osade v deň volieb, kupoval hlasy, zvažal ľudí z osady do volebnej miestnosti, našli sa listky s označením jeho mena.“

Pokuta to odmieta: „Nič z toho nie je pravda. Takí sú gadžovia. Neznesú pocit, že Róm ich porazil.“

Mikuláš Jesenský © SME
Pozri aj komentár Mariána Leška na 14. strane

Minister v Jarovniciach.

FOTO - SITA

Lipšic oznámil zmeny v Jarovniciach

JAROVNICE. Minister vnútra Daniel Lipšic včera na policajnom oddelení v Jarovniciach oznámil zavedenie nového systému ochrany na miestach so zvýšenou kriminalitou. Týkať sa bude hlavne rómskych osád. Štát posilní špeciálne jednotky v januári a marci 2011. V pohotovostných motorizovaných jednotkách pribudne 175 policajtov, kukláčov bude o 25 viac. Pôjde o regióny v Prešovskom, Košickom a Banskobystrickom kraji. Miesta sa budú postupne naplňať, policajti sa musia vycvičiť.

(SITA)

Súd zastavil stíhanie Kotlebu

BANSKÁ BYSTRICA. Trestné stíhanie lídra Ľudovej strany Naše Slovensko Mariána Kotlebu pre výrok o „cigánskych parazitoch“ zastavil ešte v decembri sudca Okresného súdu v Banskej Bystrici. Prokurátor proti rozhodnutiu podal sťažnosť, ktorou sa bude zaoberať banskobystrický krajský súd.

(SITA)

Kto je (ne)spôsobilý

Richnavský starosta pri preberaní funkcie „prečítal“ predpísaný slub ako človek, ktorý má vážny problém s elementárnou gramotnosťou. Ide o ďalší prípad, ktorý potvrdzuje, že vážny problém má aj demokracia na Slovensku.

Ústava nehovorí nič o tom, aké vzdelanie má mať človek, ktorý sa uchádza o volenú funkciu. Podľa jej článku 30 „občania majú za rovnakých podmienok prístup k voleným a iným verejným funkciám“. Podľa tej istej ústavy je starosta „výkonným orgánom obce“, ktorý „vykonáva správu obce a zastupuje obec navonok“. Je človek, ktorý má vážny problém s elementárnou gramotnosťou, spôsobilý na to, aby plnil povinnosti, ktoré mu stanovil základný zákon štátu? Starosta, ktorý si pre svoju nespôsobilosť povinnosti plniť nemôže, spôsobuje ujmu obyvateľom obce. Skutočnosť, že väčšinové (a teda demokratické) rozhodnutie spôsobuje ujmu osobám, ktoré sa oň nepričinili, je negatívnou externalitou, ktorú nie je možné tolerovať len preto, lebo vznikla hlasovaním, čiže demokraticky. Nie všetko, čo vzniká demokraticky, treba považovať za posvätné – poslanci v parlamente demokraticky prijímajú neústavné zákony a Ústavný súd ich rozhodnutia ruší.

Zdá sa, že je najvyšší čas, aby poslanci hľadali spôsob, ako v súlade s ústavou upraviť právny poriadok tak, aby funkcia starostu či primátora bola prístupná osobám, ktoré sú na jej výkon spôsobilé. Tak ako ústava stanovuje podmienky spôsobilosti, kto sa môže stať poslancom Národnej rady, prezidentom, generálnym prokurátorom, ústavným sudcom či ombudsmanom, právny poriadok by mal stanoviť aj podmienku, ktorá nedovolí, aby obec „spravoval“ pologramotný človek.

Marián Leško © SME

Novoročný koncert – 09. 01. 2011

NOVOROČNÝ KONCERT

dňa 9.1.2010 o 16.00 hod.
v rímsko- katolíckom kostole v Richnave

1. Súbor rôznych nástrojov – E. Pascha: Čo je to dnešný deň
2. M. Brutovská – J. Pachelbel: Gavotta - organ
3. S. Horváthová – dve vianočné koledy - keyboard
4. J. Richnavská, H. Šmidová, D. Kuchár – F. Alvin: Snehuliak - spev
5. T. Šleboďová – Rolničky ; Pásli ovce valasi - keyboard
6. M., Z., E., M. Ferenčákovci, V. Kuchárová – dve vianočné koledy – komorný súbor
7. H. Šmidová, A. Zimmermann – dve koledy - keyboard
8. K. Richnavská, M. Čaklová – Dnešný deň ... – husľové duo
9. D. Čechová – A. Sarauer: Tanček ; K. Druškevičová: Babička spomína - keyboard
10. P. Ferenčák, D. Kuchár, K. Pustelníková, M. Ščurka, A. Štofaník – W. A. Mozart: Uspávanka – akord. kvinteto
11. T. Ondášová – F. Emonts: Good morning ; L. v. Beethoven: Óda na radosť ; Nesiem vám noviny - keyboard
12. J. Ilčinová – D. Zipolli: Fughetta - organ
13. K. Papcunová – Pastieri, pastieri - keyboard
14. B. Kubalcová – Sem pastieri ... – husle
15. K. Richnavská – W. A. Mozart: Moderato – keyboard
16. P. Macejková – I. Berlin: Biele Vianoce – spev
17. N. Čarnoká – G. F. Händel: Sarabanda – keyboard
18. J. Richnavský, V. Čech, K. Kuchár, J. Medvec – Pochválen buď; Ja, malý, prichádzam – husle a akord. trio
19. A. Horváth – Do hory, do lesa – keyboard
20. M. Čaklová – J. G. Stölzl: Menuet – organ
21. K. Šleboďníková, N. Rabatinová – M. Velíšek: dve koledy – keyboard
22. K., E. Krokusovci – L. Rosenblatt: A day like Christmas – husle
23. P. Čarnoká – F. le Coupee: Vianočná pieseň; J. Zmožek: Díky tobě vzdávám – keyboard
24. Rodičia a deti spoločne k Vianociam – Parimuchovci, Papcunovci, M. Hric, T. Pačan, A. Tomašov – akord. septeto
25. M. Lovásová – Ch. Gounod: Ave Maria – spev – študentka Konzervatória
26. N. Rabatinová – G. F. Händel: Ciaccona – organ
27. Spevácky zbor – M. Ducháč: Šťastné Vánoce; F. Schubert: Ave Maria

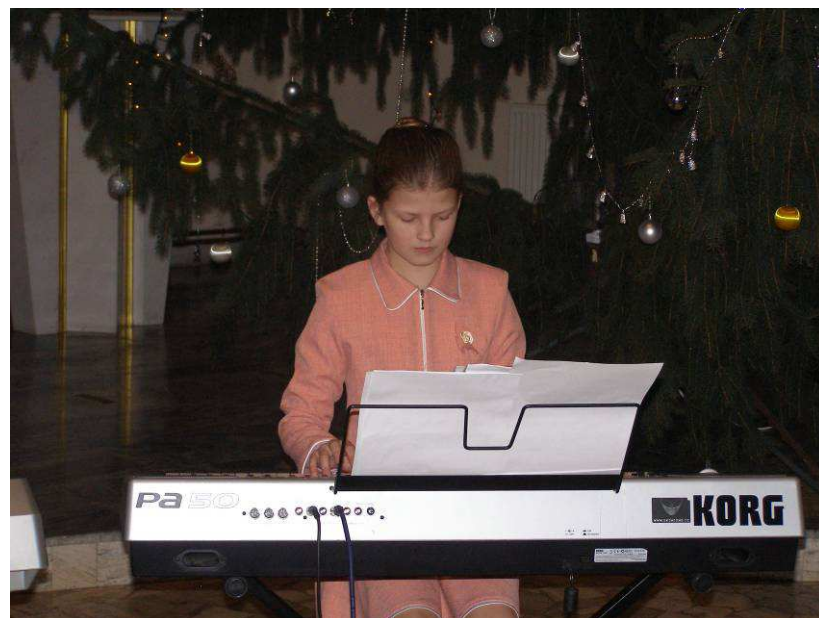

Video koktajúceho starostovského sľubu **V. Pokutu (43)** je hitom na internete

Keď sa V. Pokutovi (vľavo) nepodarilo bez chýb prečítať sľub starostu, tak ho museli ešte raz prečítať.

Čítať a písať viem, maturitu si dorobím!

RICHNAVA - Pri starostovskom sľube koktal a tak ho zaňho museli prečítať ešte raz. Video, pri ktorom sa Vladimír Pokuta (43) ujíma starostovskej funkcie v Richnave pri Gelnici, sa stalo veľkým hitom na internete. V. Pokuta je tesárom bez praxe i maturity, no tvrdí, že vie čítať, písať aj počítať. A za jeho koktanie vraj môže tréma.

„Niekomu prekáža, že starostom sa stal Róm. Keďže pán Pokuta ešte nepozná celú štruktúru fungovania úradu, potrebuje čas. Som mu plne k dispozícii,“ hovorí za starostu Ján Majerník (64), ktorý riadil susednú Kluknavu tri volebné obdobia. Pokutovi bude pomáhať pri riadení obce. Potom sa už rozhovoril aj nový richnavský starosta Vladimír Pokuta. „Čítať a písať viem, istú dobu som robil rómskeho asistenta práve v kluknavskej škole,“ hovorí Pokuta na margo videa, v ktorom zahviezdil. „S pánom Majerníkom vytvoríme tím a ja sa všetko zameškane vynasnažím čím skôr dobehnúť,“ pokračuje Pokuta. Ako dúfa, čo najskôr sa mu podarí dokončiť aj maturitu.

V dedine Richnava však po voľbách vznikla patová situácia. Väčšina obecných poslancov totiž nepochádza z rómskej osady, ktorú od Richnavy oddeľuje železnič-

ná trať. „Musíme k sebe nájsť cestu, lebo sa nepohneme. Sám neodstúpim a ľudia z osady za mnou stoja,“ odhodlane hovorí Pokuta. Podľa neho za zverejnením videa stojí nevraživosť voči nemu. „Mal som trému. Sľub ma nechali čítať, hoci mi stačilo dodať, že tak sľubujem,“ obhajuje sa Pokuta. K jeho zvoleniu za starostu a k tomu, že má len základné vzdelanie, sa obyvatelia Richnavy vyjadrovať veľmi nechceli. Vraj z obáv. No povedali, že keby mohli, tak by sa z dediny odsťahovali. (kz, foto laz)

Starostov asistent
Ján Majerník

čas.sk Video
na www.cas.sk/richnava

„Pri skladaní sľubu som mal trému, funkcie starostu sa však nemienim vzdať,“ uviedol Vladimír Pokuta.

35. ročník Zimného výstupu na Sľubicu – 22. 01. 2011

**KLUB SLOVENSKÝCH TURISTOV
BRADLO RICHNAVA**

**POZVÁNKA
NA 35. ROČNÍK ZIMNÉHO
VÝSTUPU NA SĽUBICU**

22.1.2011

Odsúdení na

„JE TO DILINO, CHCE, ABY NAŠI CHLAPI ROBILI NA BIELYCH.“

Hoci sa pri poslednom sčítaní ľudu k rómskej národnosti prihlásilo iba 82 090 občanov, podľa odhadu demografov žije u nás až 300-tisíc Rómov. V 29 obciach ich voliči z osád posadili do **STAROSTOVSKÝCH KRESIEL**.

Jarovnický starosta dostal do vítenka pekný úrad.

Starostovské insígnie dostali na štyri roky do opateri iba na východnom Slovensku. V spišských, šarišských a hornozemplínskych dedinách. Je medzi nimi bývalá

JURAJ KARABINOŠ bol proti tomu, aby mal jarovnický starosta plat 3 000 eur.

upratovačka na obecnom úrade, kontrolór strojárkej fabríky, stredoškôlák, ale aj takí, ktorí nemajú ukončené ani základné vzdelanie. Práve tí s potom na čele ťažko zápasili s písmenkami starostovského sľubu. To bol pravdepodobne ich najväčší problém pri preberaní úradu...

Trúfate si? Najmä na túto otázku sme chceli počuť odpoveď od rómskych starostov v Jarovniciach na Šariši a v Richnave na dolnom Spiši.

Ako chutí moc

Na ten obraz ako z filmovej crazy komédie nikdy nezabudnem. Pár dní po povodni, pri ktorej v Jarovniciach voda vzala život päťdesiatim dvom Rómom, „prifárali“ do dediny dve Holanďanky. Mladé fešandy na kovových ihličkách z akejsi mimovládnej organizácie prišli komunitným

pracovníkom radiť, ako treba riešiť rómsku otázku. Po polhodinovej prechádzke po jarovnickej osade, najväčšej nielen na Slovensku, ale asi aj v celej Európe, sa ich sexi topánky utopili v smradľavom bahne a vo výkaloch. Keď som im položil otázku, koľko Rómov žije v Holandsku, ostýchavo odpovedali, že tisícdivsto. V Jarovniciach ich žije vyše štyritisíc. Práve ich hlasy v obci s 5 400 obyvateľmi rozhodli, že šéfom jarovnickej samosprávy sa stal štyridsaťročný Florián Giňa. Žiadne prekvapenie sa nekonalo, každý Jarovničan vedel, že „bieleho“ starostu po novembrových voľbách vystrieda rómsky. Počty jednoducho nepustili.

Bývalí spolupracovníci Floriána Giňu z prešovskej firmy vyrábajúcej kovové rámy na autosedáčky nepochybujú, že ich

exkolega starostovskú funkciu zvládne. „Pracoval na kontrole výrobkov, nič mu neušlo, zamestnávateľ sa naňho mohol spoľahnúť. Navyše, je to veľmi vtipný chlapík, ktorý je otcom deviatich detí. S obľubou vrazil, že kým sa posledné naje, prvé je už zasa hladné,“ hovorí kolega z kontroly.

Dostať sa k jarovnickému starostovi je však asi také ťažké, ako vydrakať interview od bieloruského prezidenta Lukašenka či Fidela Castra. Týždeň po tom, čo prevzal úrad od predchádzajúceho starostu Mariána Kyjevského, sme sa dohodli na stretnutí o deviatej ráno. O trištvrte na deväť v dohodnutý deň sme pána starostu stretli pred úradom. Bez slova ospravedlnenia arogantne zahlásil: „Nemám na vás čas, čakajú ma bankári v Prešove.“ A odfrčal na

Starosta Jarovnic FLORIÁN GIŇA viac policajtov od ministra LIPŠICA nechce.

spolužitie

tmavozelenej felícii. Ani do Prešova, ani do banky. Ale na kus reči k svojim do cigánskej osady. Dohovorené stretnutie malo pre pána starostu nulovú hodnotu. Tak sme mu nechali pár dní na „bankovanie“ a o týždeň skúsili repete. Opäť sme sa dohovoriť na deviatu ráno. Lenže jeho slovo opäť nemalo žiadnu váhu. „Nemám na vás čas, banka je pre mňa dôležitejšia než novinári,“ odpovedal, keď sme mu pripomenuli, že sme predsa na túto hodinu dohovorení. „A, navyše, mám stretnutie s Radičovou,“ očkom hodil na hodinky. Keď sme mu pripomenuli, že rómski starostovia sa majú s pani premiérkou stretnúť v košíckom Dome hostí až o pol piatej popoludní, zneistel. „No dobre, dám vám päť minút.“ Požiadali sme teda pána starostu o odpoveď iba na jedinú otázku. Prečo po návšteve ministra vnútra Daniela Lipšica vyhlásil, že on do Jarovnice viac policajtov nepotrebuje, hoci „bieli“ občania sa dožadujú lepšej ochrany svojich životov, zdravia a majetku. „A to je také dôležité?“ Táto odpoveď za-

Na Slovensku podľa odhadu demografov dnes žije okolo 300-tisíc Rómov.

znela aj na otázku, či si myslí, že plat 2 500 eur nie je nadsadený, i na otázku, ako mieni bojovať s kriminalitou Rómov. „U nás sa nikdy nekradlo ani nekradne a o žiadnych sťažnostiach ani obavách neviem.“ Keďže sme sa za blahosklonne pridelaných päť minút vlastne nič nedozvedeli, informovali sme pána starostu, že sa

teda opýtame ľudí v dedine, ako sa pozerajú na tento problém. Jeho reakcia bola šokujúca: „Vydierate ma, lebo som Cigán, a za to vás zažalujem na súde.“

Možno pán starosta Florián Giňa bol

kedysi normálny chlap. Lenže už prvé dva týždne starostovania ho zmenili na človeka, ktorý rád ukazuje svet, čo je to moc. Malá, okypená hranicami obce, ale moc.

Nepredajné domy

Kým pre Floriána Giňu podľa odpovedí, ktorými nás láskavo obdaroval, nič nie je dôležité, minoritná „biela“ časť obce má →

RÓMSKI STAROSTOVIA

VLADIMÍR POKUTA
vyhral voľby v Richnave
o jedenásť hlasov.

→ podstatne iný názor. Policajtov treba aspoň dvakrát toľko ako teraz. „Starosta má pravdu, že sa tu už nekradne, pretože už niet čo,“ ohodnotí situáciu pán Juraj Karabinoš (82). Samospráva mu nie je cudzia, sám poslancovoľ štýri volebné obdobia. Bol to on, kto sa na prvom búrlivom obecnom zastupiteľstve nebal dvihnúť hlas proti tomu, aby nový starosta mal mesačný plat 3 000 eur. „Nezávidím starostovi tie peniaze, ale ešte nič neurobil. Navrhol som, aby si na začiatok dal základný plat okolo 1 900 eur. Rómskym poslancom sa to videlo málo, tak mu napokon prikľepili 2 500 eur.“

Napätá atmosféra v Jarovniciach nasvedčuje, že väčšina „bielych“ by sa najradšej z dediny odsťahovala. Lenže ceny domov tak klesli, že za rodinný dom, ktorý by v inej dedine stál 150-tisíc eur, tu nedostanú ani štvrtinu. Nikto, s kým sme v Jarovniciach hovorili, neverí, že starosta zvládne svoju funkciu. „Mohol by, keby sa obklopil múdrymi ľuďmi. Ale jeho poradcami sú Rómovia z osady. Veď sa už aj verejne hovorí, že vymení celý úrad, aby si tam dal kamarátov z osady. A tí, ktorých neprepustí, zutekajú sami,“ prognózuje skupinka chlapov a žien pred obchodom.

Má štyri ľudové

Ani v Richnave, dedine na polceste medzi železničným uzlom Margecany a Krompachmi, ľudia nevyskakujú od radosti nad tým, že sa na čelo samosprávy dostal Róm. Matematika ani tu nepustila. Veď v obci s 2 200 obyvateľmi žije vyše 1 300 Rómov. Vlastne ani nežijú v dedine, ale hore na kopci, v osade Ružakovec.

„Vyhral Róm, lebo proti nemu kandidovali štyria ‚bieli‘, takže pán Pokuta inú možnosť ako vyhrať ani nemal,“ zasnávuje nás do miestnych pomerov majiteľka obchodu a hostinca Jana Kurilová (42). Chlapi, čo si do obchodu prišli kúpiť cigarety, sa bez vyzvania zapoja do nášho rozhovoru. „Aby ste nám dobre rozumeli, nám neprekáža, že vo funkcii starostu je Róm. Nám prekáža, že na to jednoducho nemá a že v obci sa za štyri roky nič neurobí. Ak, tak iba pre nich,“ ukážu smerom k osade.

Rómsky starosta Vladimír Pokuta (43) na rozdiel od jarovnického kolegu nemá problémy odpovedať na naše otázky. Ale kým sa pustíme do rozhovoru, rozčertí sa na adresu svojich podriadených: „To vás takto ne-

chali stáť vonku pred úradom? Čo sa báli, že im ukradnete stoličky, keď vás nepozvali do mojej kancelárie? Ani sa vás teraz neopýtali, či si dáte kávu? Vidíte, už aj vás diskriminujú za to, že sa rozprávate s Cigánom. Pýtate sa, či si trúfam? Aj hej, aj nie. Preto som si zavolať na pomoc bývalého starostu zo susednej Kluknavy. Ja mám svoju predstavu, čo by som chcel urobiť, on mi pomôže, vyzná sa v zákonoch a papierovaní.“ Starosta Pokuta chlapy priznáva, že na úradovanie sa necíti, nerobí široké ramená tam,

„Čomu nebudem rozumieť, na to mám úradnícky.“

kde ich robiť nemôže. Keď príde reč na jeho plat, zasmieja sa. Posledné tri roky rogarbil v Anglicku brusiča v zlievarni, nadrel sa vďaka ako kôň, ale aj zarobil. Z obcej pokladnice nedostane toľko za tri mesiace, čo v Sheffielde zarobil za mesiac. „Takže pre peniaze to nerobím,“ tvrdí otec troch dospelých detí. A čo by chcel pre obec urobiť? V kancelárii veľa sedieť nebude, na to má úradnícky. Pochváli sa, že už do obce dotiahol novú firmu na odvoz domového odpadu. „Začal som s odpadom, aby ho ľudia, ‚bieli‘ aj ‚čierni‘, nehádzali do Hornádu a nevy-

tvárali na brehoch čierne skládky. Samozrejme, že veľa chcem urobiť aj pre Rómov, veď vďaka nim som vyhral o jedenásť hlasov. Rád by som zlikvidoval osadu a zabezpečil Rómom stavebné pozemky dole v dedine. Ale viem aj to, že narazím na odpor poslancov z dediny, takže asi z toho nič nebude. A ešte by som chcel prostredníctvom verejnoprospešných prác zamestnať 150 Rómov. Čistili by dedinu, cesty a kosili priekopy. Každý by mesačne dostal okolo 70 eur. Pre nezamestnanú chudobu bude aj to veľká pomoc. Moja predchodkyňa dala ročne za takéto práce súkromnej firme jeden a pol milióna korún. Podľa mňa to nebola čistá robota.“

Na pozemky pre Rómov i na verejnoprospešné práce však musí mať obec peniaze. „To ma netrápi, obecná kasa nemá suchoty. Ide teraz len o to, aby sa obidva kluby poslancov – ‚bieli‘ a ‚čierni‘ – nehádali a mysleli viac na dedinu ako na farbu pleti. Či sa to niekomu páči, alebo nie, v Richnave žijú gadžovia i Rómovia a sme odsúdení na spolužitie.“

Starosta Pokuta, vyučený tesár, sa už preslávil po celom Slovensku. Jeho starostovský sľub sa stal na YouTube neprekonateľným hitom. Za týždeň si ho pozrelo vyše 50-tisíc ľudí. Ko-

V Richnave sa uchádzali o post starostu šiesti kandidáti. Vyhrál Róm.

← V osade Ružakovce nad Richnavou je stopercentná nezamestnanosť.

mentáre k tomu divadlu nie sú publikovateľné. Ale starosta si z toho ťažkú hlavu nerobí. „Nevedel som sľub dobre prečítať, mal som trému, aj ma kameralovali... Ale negramotný nie som. A čomu nebudem rozumieť, na to mám úradnícky. Nech niečo užitočné robia, keď vám ani tú kávu neuvarili.“

Richnavčania sa najviac boja toho, že starosta bude ťahať Rómov z Ružakovca dole do dediny. „Hore nech im postaví hoci aj mrakodrapy, ale do dedi-

ny ich nepustíme. To sa potom môžeme pobrat kade ľahšie. Aby ste vedeli, o čom hovoríme, chodte sa pozrieť pred poštu do Kluknavy, keď berú sociálne dávky,“ argumentujú dve staršie Richnavčanky.

Na kus reči sa zastavíme aj hore na kopci v osade Ružakovce. V chatrčiach tu žije 1 300 Rómov, nezamestnanosť je stopercentná. „Ste radi, že máte

starostu, ktorý sa narodil v tejto osade?“ opýtame sa na zablatenom dvore dojčiacej Rómkky. „Ta Róma sme chceli, ale ne tohto. Bo ten už je pan, byva dole vo valale v paradnom dome. A mudry ne je, bo ma len štyri ľudové. Ta bude robiť to, čo mu nakážu gadžo-

via. Ta to sme mohli mať rovno za starostu gadža. On je dilino, šak chce, žeby naši chlapi chodili gadžom upratovať valal. Lepší by bol druhý Róm, ten u našej osady. Lenže dostal málo hlasov. Starosta nevie nič, je to dilino, ten druhý vie aspoň kosiť.“ Povedala to tak lútosťivo, že sme ju museli utešiť: „Nič to, mladá pani, možno tento starosta sa neosvedčí, a tak si o štyri roky zvolíte za starostu najlepšieho kosca osady.“

TEXT A FOTO: PETER LIČÁK

**Futbalistov
z Richnavy
ničia počasie
i zloději**

VÝCHOD

WWW.CAS.SK

Zo šatne nám 15 nových dresov

RICHNAVA – Spojili sa proti nim zloději i prírodné sily. Ambiciózných futbalistov TJ Slovan Richnava (okr. Gelnica) stíha jedna pohroma za druhou. Vlní sa zloději najskôr ulakomili na kovové zábradlie, ktorým mali obohatené ihrisko, v lete im záplavy zničili hraciu plochu. Najčerstvejšou smutnou správou z tábora Slovana je, že z ich šatne zmizli takmer nové značkové červené dresy, ktoré Richnavčanom „nosili šťastie“.

Futbalisti Slovana odohrajú jaré zápasy v starých dresoch.

Predseda TJ Slovan Richnava Vladimír Kurta ukazuje, kde ležali červené dresy. Zmizli i s košom na bielizeň.

„Naposledy v nich naši nastúpili v nedeľňajšom zápase proti Jaklovciam. V pondelok som prišiel do šatne, aby som dresy opral. S hrôzou som zistil, že zmizlo 15 kompletných výstrojov! Teda okrem dresov aj trenírky, štuľpne a tiež tri nové lopty,“ povedal zdesený predseda TJ Slovan Richnava Vladimír Kurta. Slovanisti síce Jaklovce porazili 4:2, radosť z výsledku však čoskoro vystriedal smútok. Škoda je asi za 500 €.

„Zavola som políciu, zobrali odtlačky, ale ak zlodějov nenájdu, na jar budeme musieť nastupovať v starej modro-bielej súprave,“ sťažuje sa V.

Kurta. Červené dresy považuje za „bodonosné“. Podarilo sa nám v nich vyšplhať až na druhé miesto tabuľky majstrovstiev II. triedy Spišského oblasťného futbalového zväzu,“ hovorí.

Ihrisko Richnavčanov navyše po vlnajších záplavách ešte stále nie je spôsobilé na futbal. Jaré zápasy tak budú hrať v neďalekých Vojkovciach. „Voda ho úplne zničila. Škoda bola asi za 3-tisíc eur. Poorali sme ho, pobraňili a zasiali novú trávu. Verím, že nový ročník už budeme hrať na ňom,“ odhodlane zakončil V. Kurta.

Peter Novotný,
foto autor

OBEC IM NEPOMÔŽE

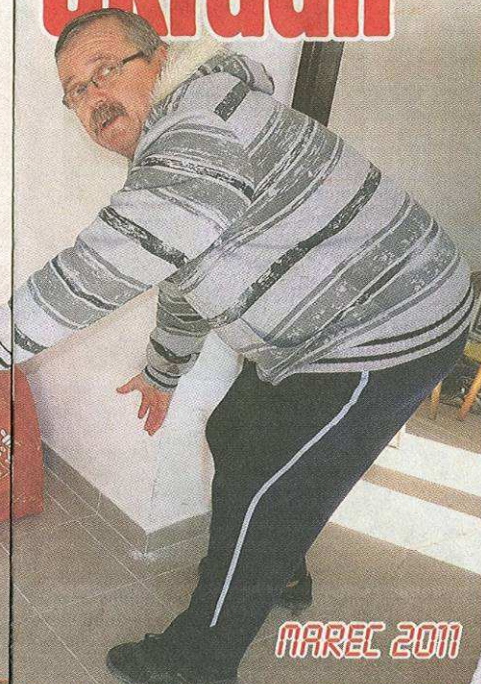
RICHNAVA – Futbalistom obec nepomôže. „Dostali z obecného rozpočtu 7 100 eur na rok. Viac im už poskytnúť nemôžeme.

Možno sa nájdu nejakí sponzori, ktorí pové dresy kúpi,“ povedal Vladimír Pokuta (43), starosta Richnavy.

WWW.CAS.SK

R

ukradli

MAREC 2011

JÚN 2010

Počas vlnajších povodní im voda úplne zaplavila ihrisko.

Elektromobil majú už aj v Košiciach

100 jarných kilometrov – 16. 04. 2011

Foto: Mária Candráková

Skolení: Každý štvrtok absolvujú starostovia a starostky osemhodinovú prednášku. Na záver kurzu budú skladať skúšky a dostanú certifikát.

Učia sa

„Precvičíme armádu!“ burcoval žiakov Ladislav Fízik, organizátor školení rómskych starostov

Zodňa na deň sa stali dôležitými ľuďmi, teraz chodia na doučovanie. Kurzy pre novozvolených starostov sa začali pred mesiacom. Spoznávajú základy verejnej správy, učia sa komunikovať a vyrážajú do terénu. Tucet rómskych starostov tak šiel na exkurziu do osady, podaktorí si pritom svojich spoluobčanov fotili mobilmi. **Nie rómsky:** Starosta Richnavy Vladimír Pokuta nebol schopný prečítať bez skomolenia slávnostný starostovský sľub. Na videozáznam z prvého zasadnutia obecného zastupiteľstva malej dediny na Spiši, ktorý niekto zavesil na internet, si ľudia klikli vyše 170-tisíc krát. Po posledných komunálnych voľbách máme na Slovensku 29 starostov rómskeho pôvodu a práve habkajúci Pokuta a jemu podobní rozprúdili debatu o potrebe ďalšieho vzdelávania.

Školenie v réžii Ústavu rómskych európskych štúdií v Banskej Bystrici sa poskladali rómski študenti. Keďže je určené pre „novo-

zvolených“ starostov, vedomosti si okrem sedemnástich Rómov dopĺňajú aj tri „biele“ starostky. Osem hodín týždenne derú lavice.

Prvé výjazdové školenie sa konalo v Richnave. Vraj práve pre nešťastnú medializáciu tamajšieho starostu. „Keď máte trému, neprečítate nič. Ten chlap má stredné odborné vzdelanie, je vyučený,“ obhajuje starostu riaditeľ ústavu Ladislav Fízik. „Tu je horšia katastrofa. Toto sú starostovia, nie rómski starostovia. Oni sú z toho pobúrení!“ mení tému a ukazuje na skupinu v zasadačke obecného úradu.

„Nikto nemá osvedčenie, že je rómsky starosta. Ja nie som pán rómsky starosta, ja som pán starosta,“ pritakáva Jozef Oračko z Podhorian.

Rozčúlenie o chvíľu pohasne a Pokuta sa snaží privítať spolužiakov. Znova má trému. „Sme Rómovia tisíc sedemsto a Slováci, ako bieli, sú šesťstopäťdesiat, sme dokopy dva a pol tisíce a sme dosť veľká dedina, aby sme my niečo dokázali,“ vykladá.

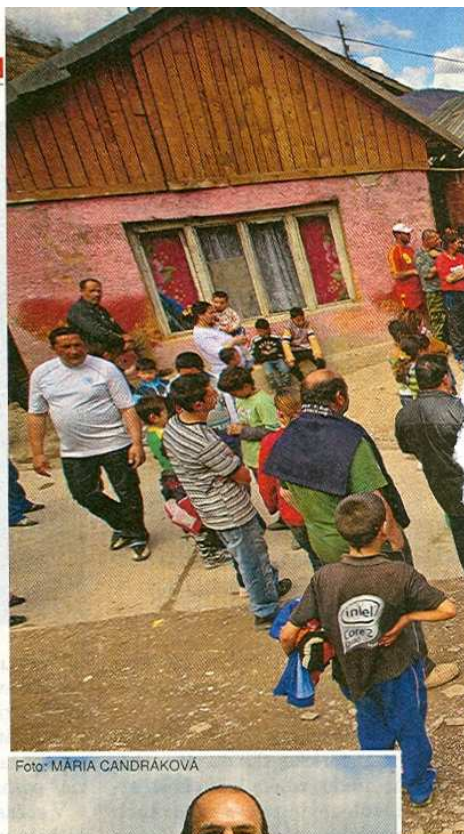
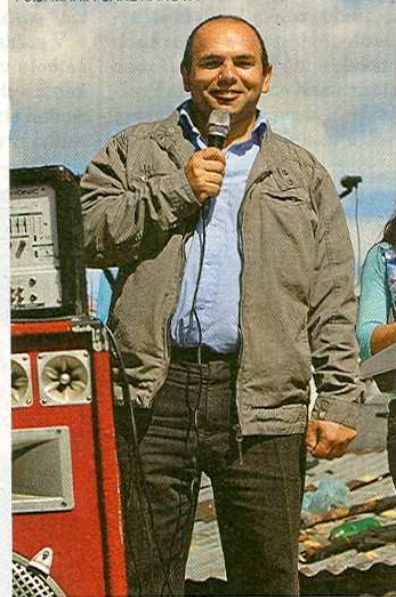

Foto: Mária Candráková

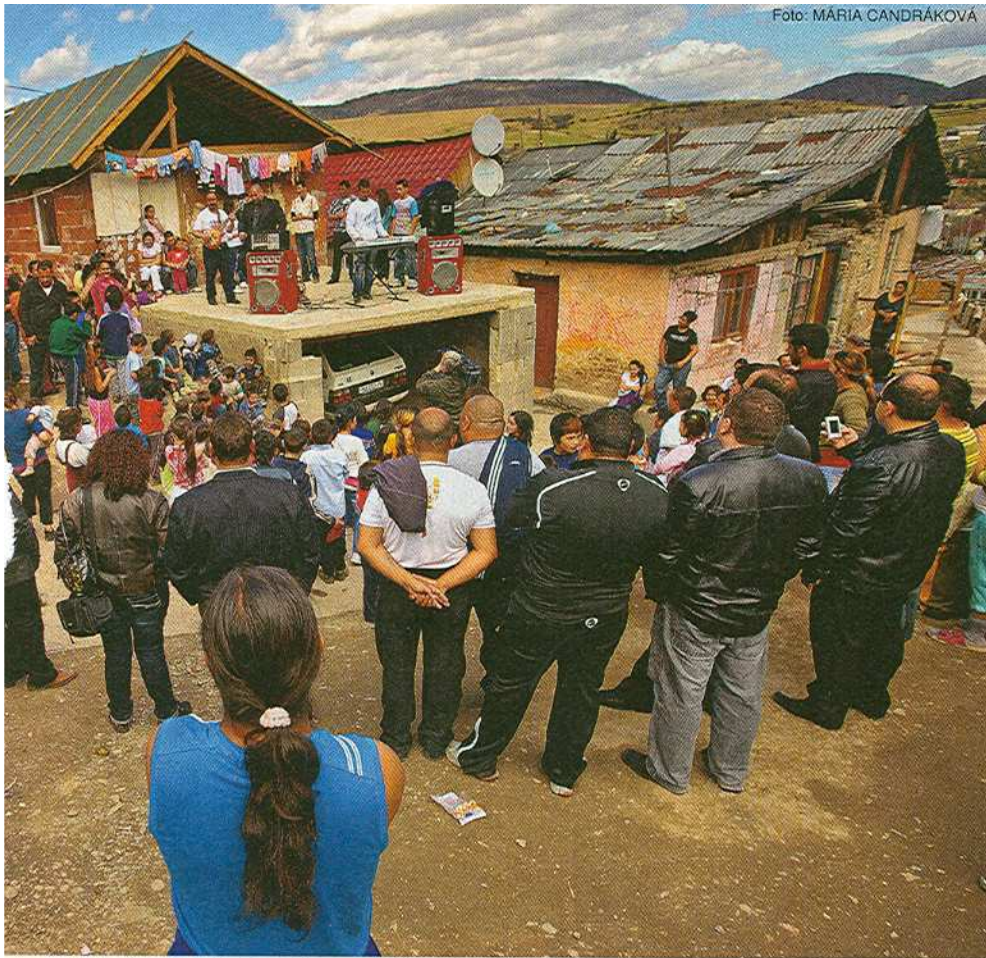

Starosta: Na Pokutu sú Rómovia z Richnavy patrične hrdí. Potlesk nasledoval takmer po každej vete. V rómcine je starosta istejší.

Spolupatričnosť: Fízik, šéf Parlamentu Rómov, podnikateľ, niekdajší poradca bývalého ministra výstavby a regionálneho rozvoja Mariána Januška a tiež organizátor protestov Rómov spred siedmich rokov, ktoré prerástli do násilného rabovania, medzitým dvíha účastníkom národnostné povedomie.

„Ja som chcel znova precvičiť políciu a vojakov. Viete, ľudia sú takí farizeji. Keď sa bijú v Líbyi, je tam povstanie a použijú armádu, celá Európa vraví nie. Ale keď tu v roku 2004 použili armádu a políciu proti Rómom,

Úvítacia párty: Richnavský starosta pripravil pre účastníkov kurzu „koncert“.

Foto: Mária Candráková

Budúca doktorka?:
Rómske deti v Richnave
nemajú škôlku.

nikto z Európy nepovedal ani mákké f. Preto by som aj teraz chcel, či to nepripravíme. Precvičíme znovu armádu a políciu. Ľudia vystúpia a jediné, čo zakričia, je: „Chceme jesť, dajte nám prácu!“ A odídu prec,“ zvoláva a veľkoryso pri tom gestikuluje.

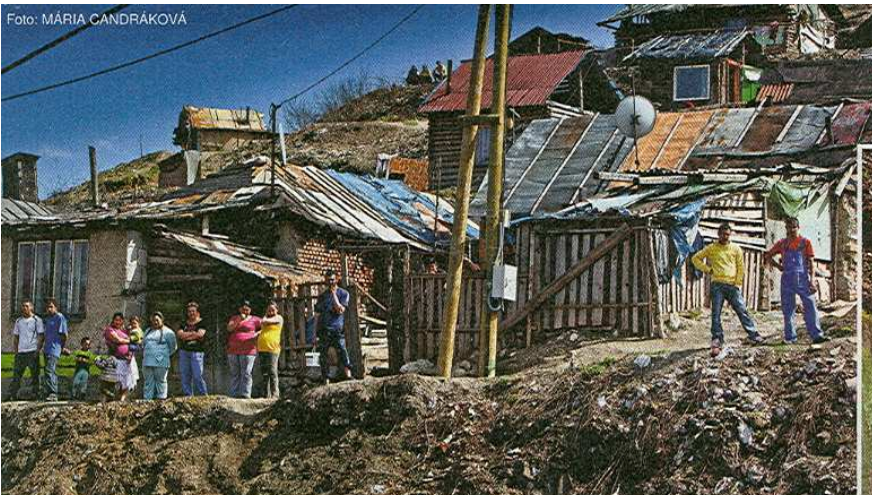
Keď sa nedočká žiadneho ohlasu, dáva študentom posledné rady pred odchodom do osady. „Pošlite ľudí do školy. Toto je jediná vec, ktorá nás môže zachrániť. To zachránilo aj Židov. Vzdelanie a spolupatričnosť. Toto, čo je tu v Richnave, nie je problém nás Ró-

mov, ktorí sme na úrovni. To je problém tejto spoločnosti a možno aj tejto dediny, ktorá žila z týchto Rómov. Aj žije. Starostovia, vyhýbajte sa sebestvu, buďte trošku solidárni.“

V šoku: Poučená skupinka sa vydá na prehliadku. Dedinu delí od osady hlavný ťah z Krompách do Margecian. Nad cestou sú kopce, medzi ktorými Rómovia vybudovali obydlia. Pôvodný les vyklčovali, vypálili a premenili na provizórne pozemky.

Erika Korčoková, „nerómska“ starostka z Horných Mladoníc, je viditeľne v šoku. ►

Zvedavci: Pre miestnych bola návšteva rómskych elít takmer hodinku trvajúcim sviatkom.

Delegácia: Pre niektorých bola prehliadka osady doslova šokom.

„My máme zatiaľ len tridsaťčlennú osadu. Som tu, aby sa mi nepremenila na toto,“ súka zo seba. V osade sú na tisíc sedemsto ľudí len dve studne s úžitkovou vodou. Stredom vedie stará cesta z betónových panelov, zhruba v polovici je okolo jednej zo studní vyšliapané akési námestíčko. Príchod rómskej elity je pre domácich zážitkom. Zlezú z kopcov, postávajú na krajnici a usmievajú sa.

Z ničoho nič medzi domami zaznie tanečná hudba. Živý spev a klávesy. Pokuta pripravil pre starostov prekvapenie. Rómsky gospel. „Aleluja! Jediná cesta je tá k Bohu. Šalom!“ Na betónovej terase je aparatúra, mikrofóny a desiatka hudobníkov. Návšteva sa mení na malý festival. Starosta všetkých privíta v rómčine, za čo ho dav odmení výskotom. Starostovia v oblekoch vyťahujú mobily a zvečňujú si udalosť na pamiatku. Mládež z osady robí to isté. Asi trojročné plavovlasé dievčatko v ružových teplákoch sa zatiaľ sústreďuje hrať s káblom.

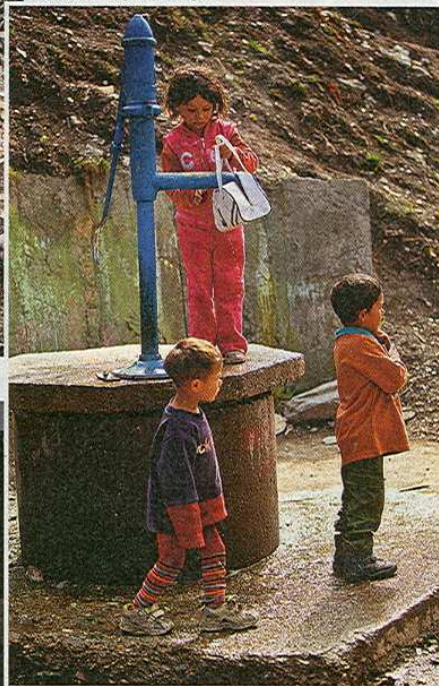
Inžinieri, doktorky: Fyzik prednesie emotívny prejav. „Pravda je taká, že dnes tu nemá väčšina ľudí čo jesť, nemá robotu, ten život nie je dobrý. Ak chcete, aby bol lepší, aby vaše deti rástli a mali všetko tak, ako treba, pre to niečo musíte spraviť. A ja vás popro-

sím, dajte ich do škôlok, dajte ich do škôl. Nie do špeciálnej školy, tam rastú len hlupáci. Dilino je dilino!“

Dav konečne zareaguje a za „dilina“ sa rečníkovi odmení smiechom. Kým Fyzik vykladá na pódiu, o kúsok vyššie na „námestí“ čupí dieťa s pančucháčmi pod kolenami. Ciká. Kadí. Podvihne sa, prešuchce o pár metrov ďalej k múru domu a pokračuje v potrebe. „Doktor je doktor. A určite sa vám bude lepšie žiť, lebo každý z vás môže byť doktor. Keď si prečítate ústavu tejto vlády, tak je tam napísané, že každý z vás môže byť doktor. Z vašich detí, len vy to musíte chcieť!“

Príhovory pokračujú, po nich hudba. Návštevníci kráčajú ďalej a počujú ponosy ľudí. „Ženy tu nosia vodu na umývanie, na rabanie vo vedrách. Viete, čo to je okúpať osem, desať detí v takej chatrči? Ešte dost čisto chodia do školy, lebo tie ženy sú vytrénované,“ vraví sedemdesiatdvaročná Pavlína Gabčová. Na otázku, či môžu byť podľa nej z detí lekári, krúti hlavou. Pripomenieme im, ako Fyzik vravel, že je to zaručené v ústave. Na moment zmlknu. V tom jedna zvolá. „Hej! Sú deti v ústave, ale nie každé!“

Ozbrojené: „Ty chceš byť doktorka? A ty? Ty budeš inžinier?“ spytuje sa Fyzik drobízgu, volá deti k sebe a šteluje sa s nimi na spoloč-

Námestie: Jedna z dvoch púmp s úžitkovou vodou slúži pre takmer dve tisíce ľudí.

nú fotografiu. „Poďte, poďte!“ Aj prednosta Lunika IX sa fotí s deťmi z osady. Starostka z Horných Mladoníc si obzerá husto osadené satelity digitálnej televízie. „To si ani ja nemôžem dovoliť,“ utrúsi. Nádejná doktorka má osem rokov a navštevuje prvú triedu. Prinesie si lepoporelo a nesmelé láme s pomocou kamarátov slovo po slove.

Exkurzia netrvá ani hodinku. Ako sa bude bezútešný život tunajších Rómov riešiť, sme sa nedozvedeli. Starostovia a starostky sa majú opätovne stretnúť o dva týždne.

Vraciame sa do dediny. Z okna domu vykukne žena. Aj ona sa chce zdôveriť. „Bojíme sa. K čomu to speje? Odkedy nastúpil Róm, stúplo im sebavedomie. Kradnú v obchodoch. Zo základnej školy si rodičia berú deti až do Krompách. Opľúvajú bielym desiat. Písacie potreby, čo si nakúpia, im pokradnú Rómovia. Tí malí sopiaci sú ozbrojení nožikmi. Biju sa, vo vreckách nosia kamene. Biele dieťa sa bojí ísť na záchod. Keď sa s tým niečo neurobí, ostane nám len plač. Dom nezoberiem na plecía a neodídeme.“

Hneď vedľa obecného úradu je škôlka. Ráno z nej vychádzali učiteľky s deťmi. Pokuta sa sťažoval, že Rómovia v dedine škôlku nemajú. Deťom z osady tak chýba predškolská príprava. „Toto je biela škôlka. Vždy bola biela. Máme plno,“ vraví učiteľka. Ukazujeme na chlapčeka s tmavou pleťou, aspoň jedného Róma tam predsa majú. „To je černoš,“ usadí nás s úsmevom. ■

LENKA ĎURAJKOVÁ

Materská škola Richnava, šk. rok 2010/2011

oslavuje postup

Veľká katastrofa postihla pred dvomi rokmi futbalový klub z Richnavy. Záplavy im zničili futbalové ihrisko. Richnavčania dokázali takmer nemožné a dnes oslavujú postup do najvyššej oblastnej súťaže.

RICHNAVA. Markušovce, Matejovce nad Hornádom, Richnavu a Kluknavu pred dvomi rokmi zmietol vodný živel. Po záplavách všetky kluby pokračovali ďalej vo svojej činnosti. Dokonca v Kluknave po roku nielenže sa spamätali zo záplav, ale ešte aj dokázali postúpiť do V. ligy. Po roku ich napodobnili Richnavčania.

Rozhodla disciplína

Na rozdiel od Kluknavčanov sa Richnavčania stali víťazmi II. triedy majstrovstiev SOFZ. Minulú sezónu takmer celú odohrali na zapožičanom ihrisku vo Vojkovciach. Vo svojom obnovenom futbalovom stánku po poslednom kole oslavovali zaslúžené prvenstvo.

„O postupe rozhodla hlavne disciplína. Rovnako výborne fungoval v Richnave trojuholník tréner – hráči – výbor. Hráči si dali povedať, na ihrisku plnili to, čo sa pred stretnutím povedalo. Darilo sa nám aj strelecky a mali sme veľmi dobrú obranu. Stále som upozorňoval hráčov, že len ten, kto dáva góly, vyhráva. Rovnako nech na trávniku hrajú futbal a nekomentujú výkony rozhodcov. Keď sa to všetko sklbilo, výsledok sa dostavil,“ povedal tréner postupujúcej Richnavy Ján Čizmárik.

Ak je vám to meno povedomé, tak naozaj je to strojca úspechov susednej Kluknavy.

Prečo takáto zmena?

„V Kluknave došlo k funkcionárskym zmenám. Bol som sa zopárkrát pozrieť na prípravné zápasy susednej Richnavy. Len tak z reči do reči padol návrh hlavne zo strany kapitána Labanca, či by som neprišiel trénovať do Richnavy. Záujem nakoniec bol z oboch strán a došlo k dohode. Hlavným cieľom bolo pozdvihnúť úroveň futbalu. Stále bola Richnava akoby len v druhej triede do počtu. Furt sme niekoho vypevďazali do

Vítazná trofej

Tréner Richnavy Ján Čizmárik (vpravo) s pohárom určeným pre víťaza súťaže. FOTO: JOPE

vyššej súťaže a postup nám z roka na rok unikál. V predchojej sezóne bolo len ťažko predbehnúť Mária Hutu, ale teraz to konečne vyšlo. Treba však zdôrazniť, že to bol náročný ročník. Kluby ako Spišský Hrušov, Letanovce, Spišské Tomášovce a aj nováčik Vítkovce – Klčov mali svoju kvalitu a úroveň. Po jeseni to vyzeralo na ťažkú jar. Postupne sme kráčali od zápasu k zápasu a v závere sme si už vybudovali dostatočný náskok,“ uviedol kormidelník Richnavy.

Nováčik a jeho plány

Po dlhých rokoch čakania sa tak Slovan Richnava dočkal veľkého úspechu. Na desaťročia by sa dali počítať snahy tohto klubu prebojovať sa do vyšších futbalových súťaží.

„Hovorilo sa, že sme postúpili po 48 rokoch. Nikto si nespomína, aby Richnava hrala vyššiu súťaž,“ zamyslel sa J. Čizmárik, ktorý je však myšlienkami skôr v budúcnosti a v I. triede SOFZ, kde mal s kluknavským mužstvom bohaté skúsenosti.

„O týždeň v utorok je v pláne začiatok letnej prípravy. Ešte však bude zasadnutie futbalového výboru, kde sa bude hovoriť aj o mojom ďalšom účinkovaní. Ak budem pokračovať, tak je mojím cieľom hlavne posilniť brankársky post a mať dobrého stredného záložníka. Rovnako v klube pracujeme na vytvorení dorasteneckého družstva a rozhodne sa, či budú aj žiaci,“ dodal Ján Čizmárik.

JOZEF PETRUŠKA

Kultúrno-spoznávací zájazd – Sabinov, hrad Kamenica, Hanigovský hrad dolina – 11. 06. 2011

58. slovenský zraz turistov Martin – 07.-10. 07. 2011

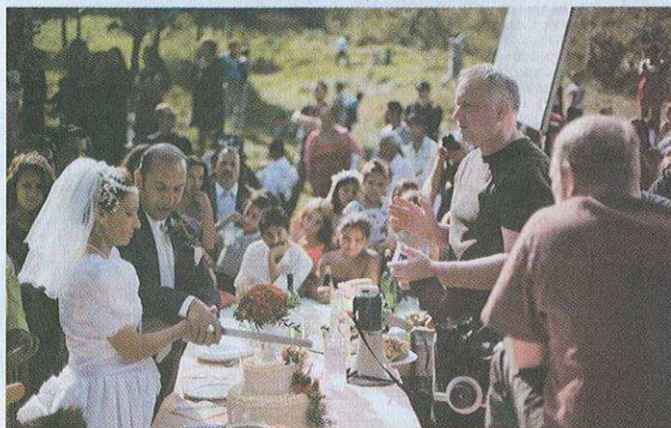

Sviatok Božieho tela (Oltáriky) - 23. 06. 2011

V Richnave sa chystá historicky najväčšia rómska premiéra nového filmu Cigán

♦ Scéna svadby je z nakrúcania. Vpravo režisér Martin Šulík, vľavo herci Miroslav Gulyas a Miroslava Jarábeková, ktorá hrá matku hlavného hrdinu.

Na historicky najväčšiu rómsku filmovú premiéru v našej krajine sa môžu 12. júla tešiť obyvatelia obce Richnava, kde sa uplynulú zimu nakrúcal nový slovenský film *Cigán* známeho režiséra Martina Šulíka. „Vôbec prvá verejná projekcia tohto ojedinelého filmu sa uskutoční vo večerných hodinách pod holým

neбом na lúke vedľa železničnej stanice v Richnave. Pozvaní sú všetci obyvatelia, hereckí predstavitelia a spolupracovníci filmového štábu, s ktorými sa opäť radi stretnú tvorcovia filmu na čele s režisérom Šulíkom,“ uviedla pre RNL Denisa Biermannová zo spoločnosti Garfield film. Na veľkej filmovej slávnosti or-

♦ Hlavný hrdina Adam, ktorého hrá Janko Mižigár a jeho láska Julka, ktorú stvárnila Martina Kotlárová.

ganizátori očakávajú do 2000 divákov. Súčasťou bude aj vystúpenie rómskych interpretov, ktorí svoje umenie predvedli i v novom filme.

Cigán je film o Rómoch, s Rómami a ako vôbec prvý slovenský celovečerný film sa odohráva takmer celý v rómčine. Hlavným hrdinom je 15-ročný Adam, ktorého život náhle zmení násilná smrť otca. Aby zabezpečila svojich štyroch synov, vydá sa Adamova mama znovu veľmi rýchlo za švagra, miestneho úžerníka. Nový otčím sa snaží chlapcov zapojiť do svojich pochybných kšeftov, čomu sa Adam bráni. Chce sa vymaniť nielen spod jeho vplyvu, ale aj zo stereotypu rómskej osady.

Pre 15-ročného Janka Mižigára z Krížovej Vsi bola úloha Adama prvou hereckou skúsenosťou, rovnako ako pre väčšinu ostatných účinkujúcich – Ivana Mirgu, Mira Gulyasa, Mirku Jarábekovú, Martinku Kotlárovú a Martina Hangurbadža,“ uviedla Alica Jančoková. Kolegom im bol známy herec Atilla Mokos, ktorý sa preslávil vo filme *Pokoj v duši*.

♦ Janko Mižigár a Martin Hangurbadžo sú v reálnom živote najlepší kamaráti a vo filme si zahrali bratov.

„Chceli sme natočiť film o našich Rómoch, pretože sme si uvedomili, že o nich nič nevieme. Poznáme Gypsy Kings, stočenný rómsky orchester z Budapešti, ale nemáme predstavu, v akých podmienkach žije dvestotisíc Rómov na východnom Slovensku,“ hovoria autori filmu Martin Šulík a spolumenáriska Marek Leščák.

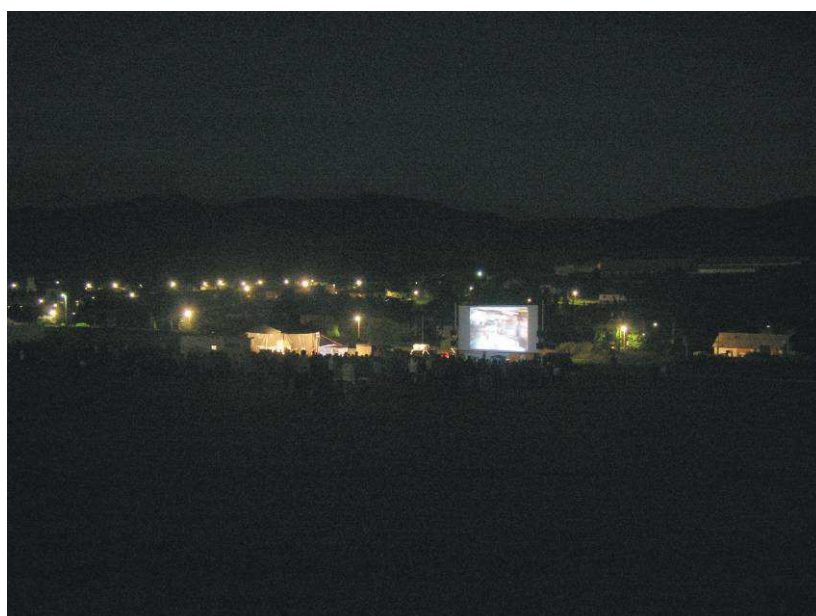
S priateľom Palom Pekarčíkom najprv cestovali po rómskych osadách, stretávali sa so zaujímavými ľuďmi a počúvali ich príbehy. Z nich potom poskladali svoj film. „Nebceli sme Rómov mýťzovať, folklorizovať ani romantizovať. Chceli sme pravdivo zachytiť ich život, pretože život v rómskej osade je odrazom nášho sveta. Akurát je v ňom všetko emotívnejšie, vybrotenejšie a priamočiarejšie,“ dodávajú úspešní filmoví tvorcovia.

S rómskym svetom strávili intenzívne dva roky, teraz ich čaká rozhodujúci okamih pravdy – prijatie u divákov.

(r), Foto: Pavol Pekarčík

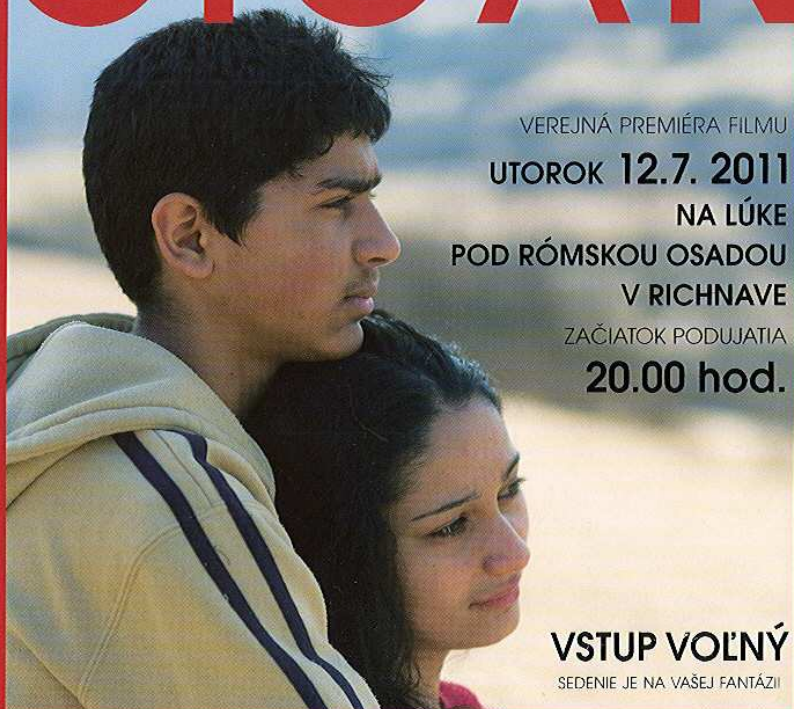
Verejná premiéra filmu Cigán – 12. 07. 2011

CIGÁN

FILM MARTINA ŠULÍKA

VEREJNÁ PREMIÉRA FILMU
UTOROK 12.7. 2011
NA LÚKE
POD RÓMSKOU OSADOU
V RICHNAVE
ZAČIATOK PODUJATIA
20.00 hod.

VSTUP VOĽNÝ
SEDENIE JE NA VAŠEJ FANTÁZII

**K BOHU AJ K DIABLOVI
JE ROVNAKO BLÍZKO**

V KINÁCH OD 14.7.2011

INFILM   TITANIC   ROZHLAS A TELEVÍZIA SLOVENSKA   ČESKÁ TELEVIZE

scenár: JÁN MIZIGÁR, ATILA MOKOS, MIROSLAV GUYAS, MARTINA KOTLÁROVÁ, IVAN MIBGA, MIROSLAVA JARÁBEKOVÁ, MARTIN HANGURRADŽO, JAKUB - MATEJ ČONKOVIČ, výkonný scenár: KATARÍNA HOLÁ, herec: ANITA HROŠOVÁ, hudba: FRANTIŠEK LIPIÁK, réžia: PETER MOJŽIS, titul: JIŘÍ BROŽEK, edit: VLADIMÍR GODÁR, výtvarník: IGOR HUDEC, graf: ADAM POLÁK, masky: MARTIN ŠEC, kostýmy: MAREK LEŠČÁK, MARTIN ŠULÍK, hudobník: RUDOLF BIERMANN, MARTIN ŠULÍK, zvuk: MARTIN ŠULÍK

INFILM   TITANIC   ROZHLAS A TELEVÍZIA SLOVENSKA   ČESKÁ TELEVIZE

Financovanie a distribúcia:
Filmové fondy a podpora:

nf
KRAJINNÝ
FOND

Spolupracovníci:
Mesto Rieňava, Obec Rieňava, Obec Rieňava, Obec Rieňava

Moderátor:
STV Slovenský
podpor

Časť filmu podpora:

ŠULÍK: NAJZVLÁŠTNEJŠIA PROJEKCIA, AKÚ SME ZAŽILI

CIGÁNA PREMIÉROVALI pri osade v Richnave

STRANA 6

■ Slovenská premiéra filmu Martina Šulíka *Cigán* sa odohrala v autentickom prostredí rómskej osady Richnava. Na mieste, kde celé dva mesiace film natáčali. Nechýbali hlavní protagonisti filmu ani režisér. Na lúke pod osadou sledovali dielo takmer tri tisícky divákov.

FOTO: ŠIM

Otec, Adam a Julka

Hlavný hrdina (druhý zľava) so svojou milou.
Pri príchode sa zvalali s M. Šulíkom.

FOTO: ŠIM

Projekcia na lúke

Slovenskú premiéru pod osadou zhladko takmer 3 tisícny divákov. FOTO: ŠIM

ŠULÍKOVHO CIGÁNA PREMIETALI pri rómskej osade v Richnave

REŽISÉR: NAJZVLÁŠTNEJŠIA PROJEKCIA, AKÚ SME ZAŽILI

Slovenská premiéra filmu Martina Šulíka *Cigán* sa odohrála v autentickom prostredí rómskej osady Richnava. Na mieste, kde celé dva mesiace film natáčali. Nechýbali hlavní protagonisti filmu ani režisér. Na lúke pod osadou sledovali dielo takmer tri tisícny divákov.

RICHNAVA. Po svetovej premiére v Karlových Varoch, kde získal dve špeciálne ceny, dorazil film *Cigán* aj do Richnavy, k osadníkom, ktorí si v ňom zahrali ako komparzisti.

Priestor pre Rómov

„Pán Šulík nám dal dôveru, za čo mu ďakujeme. Myslím si, že film môže zmeniť život Rómov, že ich ukáže v ich vlastnom svetle. Ocenenia znamenajú, že aj my sme úspešní a zdvihlo nám to sebavedomie,“ netajila nadšenie Mária Tulejová, ktorej dom bol vo filme rodným domom hlavného hrdinu Adama.

Podľa slov režiséra Šulíka nebolo natáčanie v osade problémom. „Ľudia boli mili, ústretoví, tolerovali natáčania do

Dom hlavného hrdinu

Prepožičala ho M. Tulejová, na snímke vpravo. FOTO: ŠIM

skorých ranných hodín. Či film môže zmeniť niečo v ich živote? Minimálne môže pomôcť, aby sa o tomto probléme viac hovorilo. Aby si v spoločnosti dokázali nájsť prácu, mali vzdelanie. Dať im priestor nie je beh na dlhé trate,“ poznamenal Šulík, ktorý sa pred premiérou presiel osadou a stretol sa s ľuďmi z príbehu.

Herečka-sesťička

Sancu zahviezdí vo filme do-

stala popri hlavnom hrdinovi Adamovi (Martin Hangurbán) aj mladá Mária Kotlárová (15) zo Spišských Tomášoviec (okres Spišská Nová Ves). Jej prvá herecká rola ju nadchla, hoci mala okamihy, kedy chcela skončiť. Pri chvilových scénach s Martinom mala trému, no zvládla to. „Kariéra herečky by ma lákala, no rada by som študovala za zdravotnú sestričku,“ skromne poznamenala Martina, ktorá na

Diváčka

Emócie lomcovali aj v publiku. Osadnícke pomáhali zdravotníci. FOTO: ŠIM

premiéru prišla so svojou matkou.

Filmársky štáb na čele s režisérom postupoval od domu k domu, kde ich vítali a zdravili osadníci. Medzi nimi i Peter Tulej. Ten sa na premiéru pod osadou vyparádil. Vyčesaný s úsmevom na perách netajil nadšenie. „Premiéru beriem vážne i pána Šulíka. Som rád, že nás natáča, a že aj takto vstúpime do histórie,“ zdôraznil osadník.

Dôležité zabojoval

Príbeh Adama sa začal na plátne odvíjať krátko po 22. hodine. Ukončil sa o polnoci. „Verím, že to dopadlo dobre. Bola to najzvláštnejšia projekcia, akú sme kedy zažili. No verím, že sa to páčilo. Ze to tých, ktorí prišli, nejakým spôsobom poznačilo,“ skonštatoval M. Šulík.

A hoci hlavný hrdina Adam zo všetkých síl bojuje proti osudu života v rómskej komunite, ktorá ho napriek snahám nakoniec zomle, Šulík to nevníma ako tragédiu. „Nie je dôležité, či vyhráte alebo prehráte, ale to, či bojujete,“ dodal.

Slovenskú premiéru filmu v Richnave si nenechal ujsť ani Martin Nikodým, ktorý zasadol na lúku medzi rómsko-nerómske publikum. „Bolo to skvelé, jednoducho úžasné,“ blahoželal po premiére režisérovi.

Najnovší Šulíkov film má 117 minút, je v rómštine, natáčali ho v osade aj v blízkych Krompachoch či Levoči. Rozpočet filmu bol jeden milión eur. Do kin prichádza v týchto dňoch.

MÁRIA ŠIMONÁKOVÁ

maria.simonakova@korzar.sk

DUMKA**Premiéra**

Bola som už na mnohých filmových premiérach. Tá na lúke pod rómskou osadou Richnava s tisícami Cigánov však bola iná.

S kamarátmi sme sa na ňu vybrali spontánne a večer po ôsmej sme dorazili na miesto, ktoré pripomínalo malý festival. Asi dvatisíc prevažne Cigánov, ale aj veľa gádzov, medzi nimi my. **Zaparkovali sme** na stráženom (!) parkovisku, vzali rybárske stoličky a deky a poď ho medzi stovky ľudí na lúke. Cestou sme stretli známeho novinára, ktorý sa nás (veľmi netendencne) pýtal, či sme sa tu nebáli prísť.

Na lúke sme prekvapivo stretli veľa kamarátov z Košíc. Partie, ktoré poznáme z kina či z piva si na ten večer zvolili rovnaký program. Netrežlivé publikum zahrievali prešovskí Chiki liki (ktorých miestni „stolerovali“ kým prišli headliner) a ešte zábavnejšia cigánska kapela s výraznou líderkou Dášou, ktorá každú pieseň uviedla so slovami, že ju budeme poznať. Nepoznali sme, ale to pre farebný bašavel, ktorý sa tu odohrával, vôbec nebolo podstatné.

Niektorí miestni neboli v kine dvadsať rokov, na premiéru filmu, ktorý sa rok a pol natáčal v ich dedine a v ktorom mnohí z nich hrali, sa pochopiteľne tešili. Keď sme si všetci posadali na stoličky či karimatky, dojala ma asi storočná pani, ktorá sa ostýchala postaviť pred mňa, aby som dobre videla na film.

Žiadne pukanie, len živelná atmosféra, smiech a hlučné komentáre a výkriky. Šulíkov *Cigán* bude pre mňa spojený s týmto časopriestorom, vďaka ktorému mu odpustím aj tie strojené dialógy a nádielku klisé.

JANA OGURČÁKOVÁ,
REDAKTORKA

Detský deň – 16. 07. 2011

Obec Richnava

16. júl 2011

sobota

Detský deň

Miesto konania – ihrisko

- ✓ 14.00 hod - 15.00 hod – vystúpenie kúzelníka Jaroslava Habalu
- ✓ 15. 00 hod – 22.00 hod – vystúpenie kapely a mladých talentov z obce

Sendreiovci

- tanec a spev - *Mária Gabčová, Magdaléna Gabčová, Lucia Kotlárová, Monika Klempárová*
- hra na klávesoch – *Dominika Gabčová*

V prípade nepriaznivého počasia sa podujatie nekoná!!!

☺ ☺ Balíček cukrovínek pre každé dieťa ☺ ☺

NEVÁHAJTE A PRÍĎTE MEDZI NÁS!!!
Sendreiovci

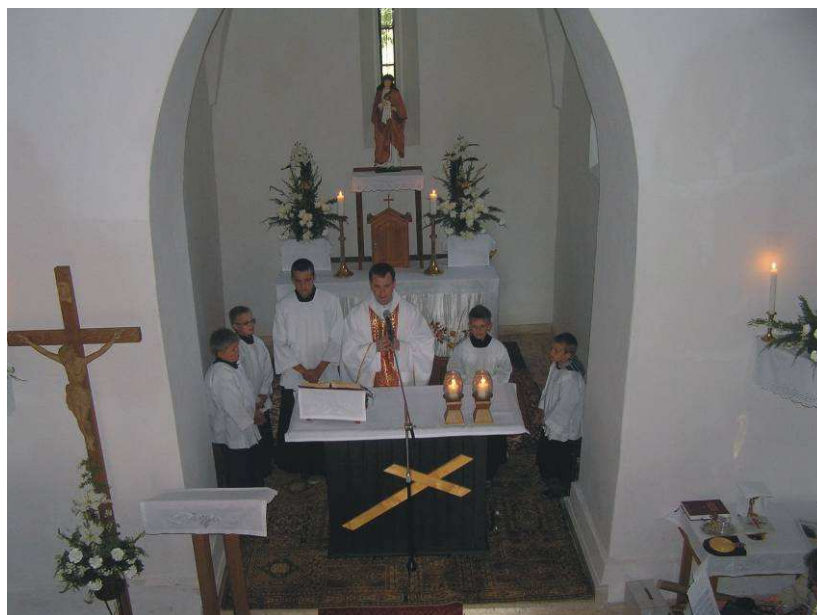

Odpustová slávnosť sv. Márie Magdalény – 17. 07. 2011

Sv. omša pri kostolíku sv. Márie Magdalény - 22. 07. 2011

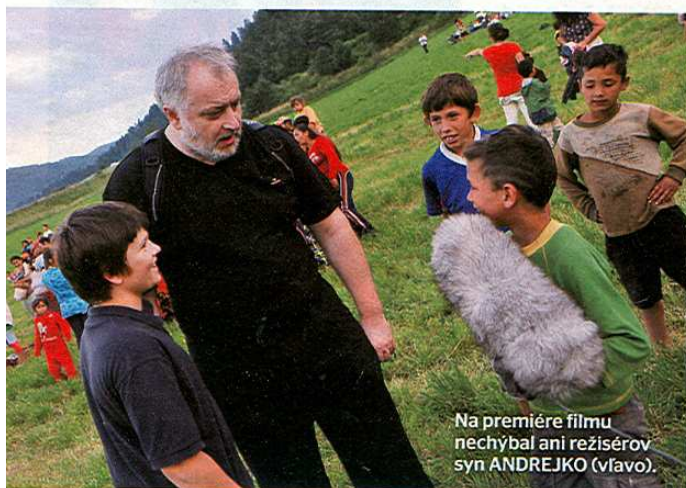

BOLI SME PRI TOM

„BIELA“ RICHNAVA NA PREMIETANÍ CIGÁNA

Premiéra pre

Na premiére filmu nechýbal ani režisér syn ANDREJKO (vľavo).

„Ocka tu majú radi. Aj on má **CIGÁNOV** rád,“ okomentoval prechádzku po richnavskej osade Andrejko, syn režiséra **MARTINA ŠULÍKA**.

Andrejko lepšie trafiť kli-
nec po hlavičke ani ne-
mohol. Jeho otec prežil
v osade Ružakovci dva mesiace,
po ktorých sa na svet díva trochu
inými očami. Preto sa po získaní
štyroch cien na Medzinárodnom
filmovom festivale v Karlových
Varoch rozhodol pre netradič-
nú premiéru filmu Cigán na lú-
ke pod osadou, v ktorej natočil
podstatnú časť úspešného filmu.
Dvetisíc Rómov z osady, trónia-
cej vysoko nad obcou Richnava,
tak skôr ako noblesné bratislav-
ské publikum mohli zatlieskať
hlavným predstaviteľom Jankovi
Mižigárovi, Martine Kotlárovej
a Martinovi Handurbadžovi i se-
be za výkon, ktorý z nich dokázal
vyžmýkať charizmatický režisér.
Ten si však skromne myslí, že
dobré herecké výkony hlavných
postáv ani správanie nezrátateľ-
ného komparzu vôbec nie sú je-
ho zásluhou: „Pred nakrúcaním
ma mnohí varovali, že to bude
drina, ktorá vydá za tri filmy, ale

Svoje úlohy perfektne zvládli
aj **MARTINA KOTLÁROVÁ**
a **MARTIN HANDURBADŽO**.

moje presvedčenie ma nesklama-
lo. Ľudia z osady totiž nič nehra-
li, iba boli pred kamerou sami se-
bou. Robili to, čo robia každý deň
aj bez prítomnosti filmárov. Sta-
rali sa o svoje deti, rúbali drevo,
nosili vodu zo studne, v deň, keď
dostali sociálne dávky, sa vyžívali
v nákupoch. Ešte pred spustením
kamery som im povedal, že sme
prišli nakrútiť pravdivý film o ži-
vote Rómov, a oni to veľmi rýchlo
pochopili,“ pochvaľuje si spolu-

prácu s richnavskými Rómami
Martin Šulík.

Dva svety

Demonstratívny nezáujem,
možno až tichý bojkot „bielej“
Richnavy premiéry Cigána pod
holým nebom je iba verným zr-
kadlom čoraz napätejších vzta-
hov medzi Rómami a ostatným
obyvateľstvom, ktoré ovládli nie-
len túto spišskú obec, ale mno-
ho ďalších regiónov na celom

Slovensku. Na „milých“ susedov
doplácajú aj tí, ktorí život niko-
mu nestrpečujú.

Presne aj o tom je Šulíkov Ci-
gán. O dvoch svetoch, bielom
a čiernom, ktoré k sebe nevedia
nájsť cestu. Aj keď neraz snaha
nechýba. Medzi dvoma tisíc-
kami richnavských Rómov na
lúke pod osadou sme síce našli
asi stovku bielych divákov, ale
iba dve rodiny boli z Richnavy.
Ostatní pricestovali z Košíc, Pre-
šova, Levoče a Nitry. „Nepište
naše mená, nefotografujte nás,
nechceme mať v dedine problé-
my, že sme, tu“ prišli,“ poprosila
nás pestovaná štyridsiatnička.
A manžel pritvrdil: „Neprišli sme

CHÝBALA. ŠKODA.

komparz

Premiéra Cigána bola pre richnavských Rómov veľkou udalosťou.

„tu“ kvôli tým debilom, iba sme chceli vzdať úctu a poctu pánu Šulíkovi, že v osade vydržal dva mesiace a nezdupkal po prvom dni. Klobúk dolu...”

Martin Šulík to však vidí celkom ináč. A určite nemá dôvod prikrášľovať. Úspech jeho filmu by určite ešte viac zvýraznilo, keby sa na všetky strany sťažoval, v akých katastrofálnych podmienkach Cigána nakrútil. „Môžem sa pochváliť, že medzi osadou a celým štábom vznikol počas nakrúcania nielen výbor- ný pracovný, ale hlavne priateľ- ský vzťah. Ani raz to medzi nami nezaškripalo a boli veru situácie, napríklad keď nám o tretej v noci

pre silný mráz vypovedala kame- ra. Pri profesionálnych hercoch by sa to nezaobišlo bez frflania a nervozity, tu sme si dali čaj a kávu a bola pohoda. Pri tých de- batách v chatrčiach som spoznal mnoho zaujímavých príbehov, ne- jeden by stačil na samostat- ný film. Ale hoci život Rómov je v podstate veľmi jednoduchý, v nejednej chatrči ide doslova o holé prežitie. Keď z podpory v nezamestnanosti či zo sociál- nych dávok, lebo roboty tu široko- ďaleko niet, treba nakŕmiť desať- pätnásť detí. To je čosi, o čom väčšina z nás nemá ani šajnu.“

Na Ružakovci dnes žije okolo tisícosemsto Rómov, z toho tisíc

detí. Každému súdnemu člove- koví napadne otázka, prečo si narobia toľko drobizgu, keď ho nemajú z čoho žiť? Našinec by také riziko určite nepodstúpil. A okrídlená veta, že Rómovia milujú deti, veľmi nesedí. Desať detí má aj Ján Kaleja. Keď sme sa ho opýtali, či to nie je veľa, ved to by sa mali čo obracať aj najväč- ší slovenský boháči, s pokojom Angličana odpovie: „To sa vám len vidí, že je to veľa. Moji su- sedia majú aj po štrnásť-pätnásť detí. Ale pozor! Ja mám svoje de- ti s dvoma ženami. S tou, čo mi už umrela, som mal šesť, ale aj Jolanka Gáborová, s ktorou teraz žijem len tak, bez papiera, chce-

**ZÁKAZ
SYPANIA
SMETI!**

Najmä u tých, čo skúsili život v zahraničí, vidieť túžbu po lepšom živote.

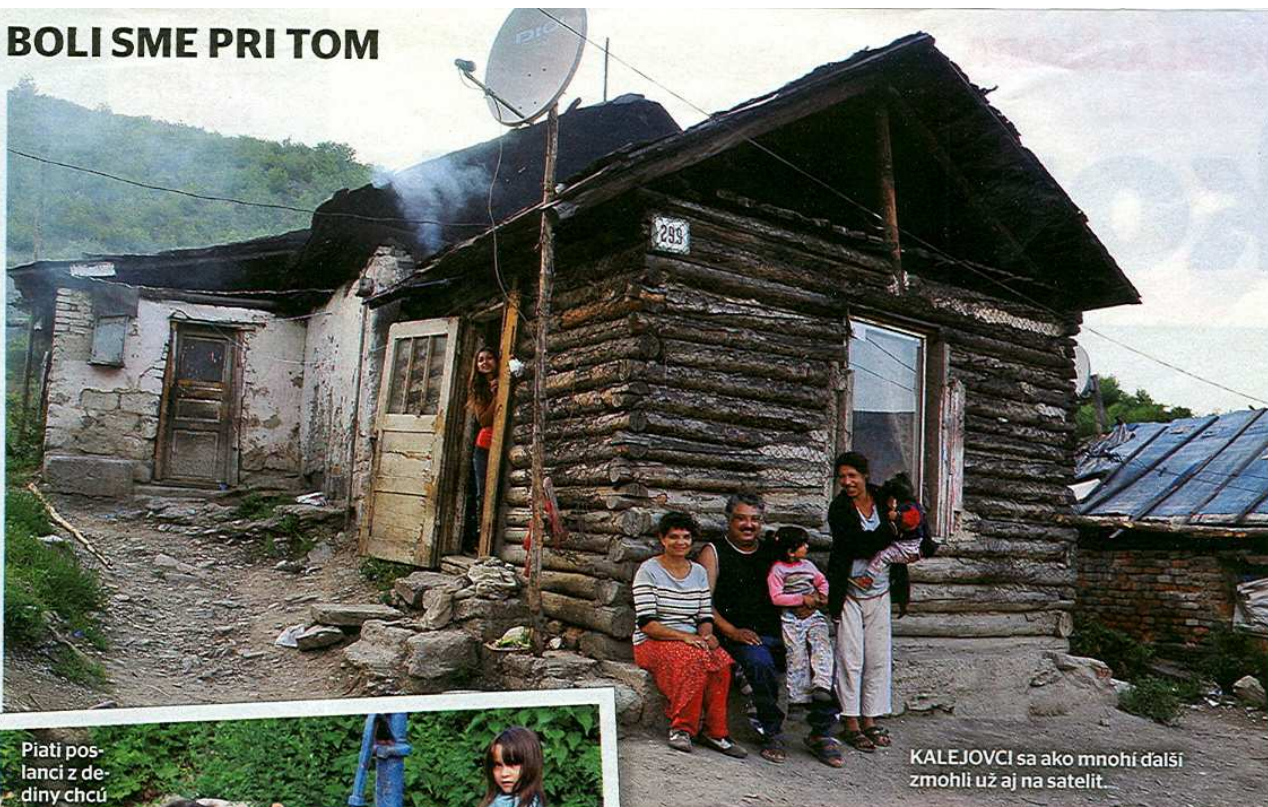

la mať so mnou deti. Tak sme si urobili ďalšie štyri. Lebo keby so mnou žiadne nemala, boli by sme na smiech celej osade. Na ňu by baby ukazovali, že je jalo- vá krava, a na mňa chlapi i detis- ká, že som impotent. Ta toto mi treba?“ Viac ako štyridsať detí sú v richnavskej osade polosiroty. Majú sice oboch rodičov, ale čo z toho, keď štyria otcovia sú na štátnej strave vo väzení. Či ma- jú ich šarvanci čo do úst vložiť, netušia. Veď dajako už bude, štát im azda nedá mrieť. Aj pre také- to zmýšľanie lezú majoritnému obyvateľstvu Rómovia na nervy.

Šulíkov Cigán, to nie je len prí- beh o tragickej láske, ale aj o ta- kých ľuďoch, ako sú Milan Tulej (43) či rómsky starosta Richnavy Vladimír Pokuta (44). Milan Tulej má na krku päť detí, šesť sa už postavilo na vlastné nohy, aj keď poriadne vratké. Bez roboty je už dvadsať rokov, rodinu musí udr- žať pri živote z 330 eur na mesiac. Najmladšie dievčatko má ešte len štyri mesiace, čosi také ako pam- perský v jeho chatrči nepoznajú. Všade, kde sa prišiel opýtať na robotu, či do Gelnice, Prakoviec, Spišských Vlách, či Krompách, dostal rovnakú odpoveď: „Nemá- me ani pre bielych, ani pre vás. A my sme z tej istej Božej záhra- dy, len vás uhnietli z bielej a nás z čiernej pohánkovej múky...“ →

BOLI SME PRI TOM

KALEJOVCI sa ako mnohí ďalší zmohli už aj na satelit.

Piatí poslanci z dediny chcú v osade zrušiť dve studne, lebo sú to čierne stavby.

→ Hanbil sa

Richnavčania na film, natočený v sade nad dedinou, neprišli z jednoduchého dôvodu. Svojich čiernych susedov, ako sa vraví, nemusia. Ale to nie je problém iba tejto dediny. Žily im trhá, že osada ich vo voľbách starostu „prečúrala“ a hlavou dediny sa stal Róm. Nebýva síce v osade, ale dole medzi bielymi, lenže to na veci nič nemení. Ľudia z dediny mu vyčítajú, že pre nich ešte nič neurobil, lebo jeho prioritou sú Rómovia.

Druhou príčinou napätých vzťahov je osada. Piatí bieli poslanci požadujú, aby boli odstránené panelové cesty vedúce cez osadu i studne, lebo sú to čierne stavby. Pravda je skutočne taká, že okrem domu Františka Kotlára sú v osade všetky chatrče čiernymi stavbami. Aj preto

Martina Šulíka vítali v osade ako starého kamaráta

im predchádzajúca starostka zobrala popisné čísla. Referent obecného úradu Radoslav Ščurka (36) dodáva: „Je to pravda, že osada je postavená načierno, ale tie chatrče sú jediné, čo Rómovia majú. Na pozemky dole v dedine peniaze nemajú, tak sa pýtam, kde majú žiť. A ešte je tu jedna otázka. Ktorý odvážlivec by predal v dedine pozemok Rómovi?“

Ján Kaleja (43) je pyšný na to, že na plátne videl aj niektoré zo svojich dvanástich detí. „Dostali čaj i zemle so šunkou, filmári neboli skúpi,“ pochvaľuje si. Akurát ho po premiére zamr-

zelo, že on sa nechcel postaviť pred kameru. „Bola strašná zima, nikto by ma nebol dostal von.“ Film je aj o živote, aký osud nadelil Františkovi Klempárovi. Desať detí žije z toho, čo zarobí na aktivačných prácach. Keď mu nedávno auto zabilo chlapca, farár z Kluknavy mu dieťa odmietol pochovať. Vraj nech ide za pastorm Kresťanského zboru do Spišskej Novej Vsi, keď sa tam chodieval modliť.

„Často počúvam aj také hlasy, že nie sme kresťania, že sme neznabohovia, lebo nechodíme do nášho kostola, mnohí sa však k Bohu modlia v Kresťanskom zbore. Ako sa môžem cítiť v richnavskom kostole, keď tu na nás všetci zazerajú? Moja mama sa raz vybrala na nedeľnú omšu do kostola. A viete, čo sa stalo? Všetci od nej odstúpili na desať metrov,“ hovorí o spolunažívaní bielych s Rómami rómsky starosta Vladimír Pokuta. A ešte dodá, že pred pánom Šulíkom sa hanbil ako pes, že zo šesťsto bielych Richnavčanov prišli na premiéru Cigána len asi desiat. „Ešte ani páni poslanci sa neunúvali...“

Tento film by malo vidieť celé Slovensko. A celkom určite členovia urbáriátu z obce Chmelnice, ktorí vlni po ťažbe

dreva zanechali les pri novoforbniarskych kúpeľoch v katastrofálnom stave. Po vzhliadnutí tohto filmu by určite zašli do najbližšej osady a ponúkli Rómom, nech si odvezú haldy suchých konárov a haluzinu. Osada by mala drevo aj na pol zimy. A pomohli by nielen Rómom, ale i svojmu lesu.

Martina Šulíka zaujíma, či jeho film uvidí viac ľudí na Slovensku, alebo v zahraničí. Po skúsenostiach z premietania v Richnave tipujem, že bé bude správna odpoveď...

TEXT A FOTO: PETER LIČÁK

Pomôže film Šulíka Cigán zmeniť vzťahy medzi väčšinou a rómskou menšinou?

Odpovedalo 6 007 respondentov.

ZDROJ: AZET SK

Mesiac úcty k starším – 21. 10. 2011

POZVÁNKA NA SLÁVNOSTNÉ STRETNUTIE

OBCENÉ ZASTUPITEĽSTVO A STAROSTA OBCE RICHNAVA VÁS PRI PRÍLEŽITOSTI MESIACA ÚCTY K STARŠÍM SRDEČNE POZÝVAJÚ NA SLÁVNOSTNÉ STRETNUTIE, KTORÉ SA USKUTOČNÍ 21. OKTÓBRA 2011 O 16³⁰ V REŠTAURÁCII BAŠTA V RICHNAVE.

PROGRAM:

1. PRIVÍTANIE
2. KULTÚRNY PROGRAM
3. PRÍHOVOR STAROSTU OBCE
4. SLÁVNOSTNÁ VEČERA
5. POSEDENIE S POSLANCAMI OBCENÉHO ZASTUPITEĽSTVA V RICHNAVE

Kultúrno-spoznávací zájazd – Hanušovce nad Topľou, Slanské vrchy – 22. 10. 2011

Jesenná túra na Bradle – 27. 11. 2011

Relikvie sv. Cyrila v našej farnosti - 06. 12. 2011

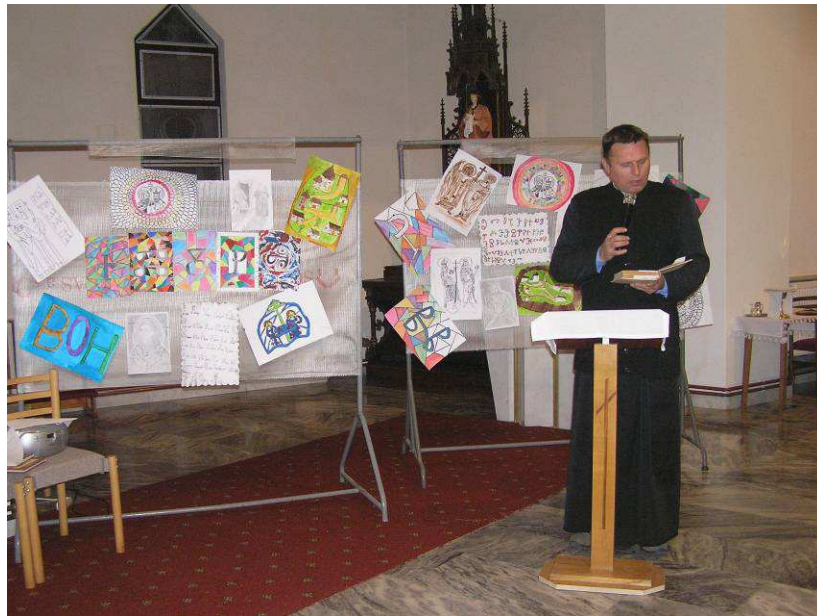

Vianočný pochod na Plejsy – 27. 12. 2011

www.richnava.6f.sk

Stránka určená obyvateľom obcí Richnava a Kluknava, zameraná na obranu práv vlastníkov lesných pozemkov pod nelegálnym táborom.

Na lesných pozemkoch v Richnave, spravovaných a obhospodarovaných štátnym podnikom Lesy Slovenskej republiky, je nelegálny tábor, v ktorom sa nezákonne zdržuje 1 800 osôb. Nezákonné táborenie umožňujú Lesy SR, ktoré ako povinná osoba, nenakladajú s lesnými pozemkami so starostlivosťou riadneho hospodára. Vinou orgánov štátu neboli napravené majetkové krivdy, ku ktorým došlo voči vlastníkom poľnohospodárskeho a lesného majetku v Richnave po roku 1948 a ich ústavou chránené vlastnícke práva sú naďalej porušované.